

W marcu Słońce wędruje szybko na północ. Przez cały miesiąc wzniesie się ono o ponad 12° , pociągając za sobą wzrost długości dnia o ponad 2 godziny. 20 marca Słońce przetnie równik niebieski. Tym samym na północ od równika zacznie się astronomiczna wiosna. Tydzień później, w nocy z 27 na 28 marca, nastąpi zmiana czasu na letni, czyli przesunięcie zegarów o godzinę do przodu.

Początek marca oznacza pożegnanie z Saturnem. Szóstą planetę od Słońca można dostrzec tylko w pierwszej dekadzie miesiąca. 8 marca dojdzie do spotkania Saturna z Wenus, gdy dystans między planetami spadnie do $56'$. Oczywiście ich rozpoznanie nie jest trudne, ponieważ blask Wenus wynosi $-3,9^m$, Saturn natomiast świeci o 5^m słabiej. Obie planety znikają z nieboskłonu mniej więcej godzinę po Słońcu.

W przeciwieństwie do Saturna widoczność Wenus się poprawia. W marcu planeta przemierzy cały gwiazdozbiór Ryb. Do końca miesiąca jej wysokość nad horyzontem godzinę po zachodzie Słońca zwiększy się do 8° . Wygląd tarczy Wenus w teleskopach nieznacznie się zmienia. Jej średnica wynosi $11''$, faza zaś przekracza 93%.

Marzec jest nadal dobrym miesiącem na obserwacje Urana i Jowisza. Ze względu jednak na coraz później zapadający zmierzch i zbliżanie się obu planet do Słońca ich widoczność wyraźnie się pogarsza. Szczególnie w przypadku Urana. Na początku miesiąca dwie godziny po zachodzie Słońca planeta zajmuje pozycję na wysokości 45° nad południowo-zachodnią częścią nieboskłonu. Pod koniec miesiąca o tej samej porze jest to już tylko 20° .

Uran kreśli swoją pętlę na niebie jakieś 5° na południowy zachód od Plejad. Do końca miesiąca planeta minie świecące z jasnością, odpowiednio, $+5,6$ oraz $+6,1^m$ gwiazdy 13 i 14 Tauri. 18 marca Uran przejdzie $18'$ na południe od pierwszej z nich, 8 dni później natomiast – zaledwie $5'$ od drugiej. Jego jasność wynosi $+5,8^m$, stąd może on się mylić z obiema gwiazdami. Warto zatem pamiętać, że planeta wędruje na południe od nich.

11 marca Jowisz zmieni kierunek ruchu ze wstecznego na prosty. Planeta kreśli swoją pętlę na niebie w centrum gwiazdozbioru Bliźniąt. W pierwszej części miesiąca początek nocy astronomicznej zastaje Jowisza jeszcze przed górowaniem. Pod koniec miesiąca o tej samej porze jest on już po zachodniej stronie południka lokalnego, ale nadal przekracza wtedy wysokość 50° . W marcu blask planety spadnie do $-2,2^m$, jej tarcza zmniejszy zaś średnicę do $39''$.

Księżyc utrudni obserwacje innych ciał niebieskich na początku i na końcu miesiąca. 3 marca przypada pełnia Srebrnego Globu, który w tym czasie wejdzie również w cień Ziemi. Niestety okazję do obserwacji tego przejścia będą mieli tylko mieszkańcy basenu Oceanu Spokojnego. Dzień wcześniej Księżyc spotka się z Regulusem, najjaśniejszą gwiazdą Lwa, wschodząc $3,5^\circ$ od niego. 6 dnia miesiąca Srebrny Glob w fazie zmniejszonej do 87% pokaże się $4,5^\circ$ pod Spiką, najjaśniejszą gwiazdą Panny. 10 marca zaś faza księżycowej tarczy spadnie do 60%, a tę noc spędzi ona

w towarzystwie Antaresa i innych gwiazd konstelacji Skorpiona.

11 marca nastąpi ostatnia kwadra Księżyca. A z uwagi na niekorzystne nachylenie ekliptyki na niebie porannym szybko zginie on w zorzy porannej. 13 marca jego sierp w fazie 33% przejdzie 2° od Nunki, jasnej gwiazdy Strzelca.

19 marca o godzinie 2:24 naszego czasu wypada nów Księżyca i jeśli stan atmosfery na to pozwoli, to już 16 godzin później przy pomocy lornetki można spróbować odnaleźć jego wąziutki sierp w fazie zaledwie 0,5% na wieczornym niebie. Pomoże tutaj planeta Wenus. Srebrny Glob pokaże się w odległości 10° na godzinie 5 względem niej. Dobę później dostrzeżenie Księżyca stanie się łatwe. Jego tarcza w fazie 4% pokaże się w odległości 5° na godzinie 1 względem Wenus.

23 marca Srebrny Glob w fazie 27% dotrze do gwiazdozbioru Byka, a zapadający zmierzch zastanie go 5° na wschód od Plejad. Kolejnej nocy, około godziny 0:30 księżycowa tarcza w fazie 40% zbliży się na 1° do El Nath, drugiej co do jasności gwiazdy Byka. 20 godzin później nastąpi I kwadra Księżyca, następnej nocy natomiast przejdzie on w połowie drogi między Jowiszem a Polluksem, najjaśniejszą gwiazdą Bliźniąt.

Najciekawszym wydarzeniem marca w naszej części świata związanym z Księżycem jest jednak zakrycie Regulusa 29 dnia miesiąca. α Lwa leży bardzo blisko ekliptyki, co sprawia, że sezon jej zakryć trwa niecałe 2 lata, ale za to powtarza się częściej. Raz, gdy Księżyc przecina ekliptykę w okolicach Regulusa z północy na południe i drugi raz, gdy powraca na północ od niej. W trakcie sezonu dochodzi do około 20 zjawisk i z danego miejsca na Ziemi można dostrzec maksymalnie 2 z nich, a czasami żadnego. 29 marca zdarzy się właśnie jedyne zakrycie Regulusa przez Księżyc w sezonie 2025–2026 widoczne z terenu Polski. Zjawisko zacznie się około godziny 18:40 i skończy mniej więcej godzinę później (w południowo-zachodniej Polsce nieco wcześniej, w północno-wschodniej – nieco później). A zatem początek zakrycia przy ciemniejącym dopiero niebie. Obserwację utrudni wysoka faza księżycowej tarczy, przekraczająca 89%.

Ariel MAJCHER